

AANVRAAGFORMULIER MACRODOELMATIGHEIDSTOETS NIEUWE OPLEIDING

Associate degree Artificiële intelligentie (AI) Coördinator
Oktober 2026

Voorwoord

Artificiële intelligentie (AI) ontwikkelt zich in hoog tempo en heeft impact op vrijwel alle sectoren van de samenleving. Organisaties staan voor de uitdaging om AI niet alleen technisch te begrijpen, maar vooral verantwoord, effectief en waardevol toe te passen in hun dagelijkse praktijk. Dit vraagt om nieuwe professionals die technologie kunnen verbinden met mensen, processen, organisatievraagstukken en maatschappelijke opgaven.

Met de Associate degree AI Coördinator speelt Avans Hogeschool in op deze ontwikkeling. De opleiding richt zich op professionals die AI-oplossingen kunnen vertalen naar de praktijk, implementaties kunnen begeleiden en organisaties kunnen ondersteunen bij een verantwoorde inzet van AI. Daarmee voorziet de opleiding in een behoefte die door werkgevers in uiteenlopende sectoren nadrukkelijk wordt herkend.

Dit macrodoelmatigheidsdossier beschrijft de arbeidsmarktbehoefte, de positionering en de noodzaak van de opleiding. Als onderdeel van de voorbereiding zijn diverse onderzoeken uitgevoerd, waaronder een instroomenquête onder potentiële studenten, een werkveldenenquête onder werkgevers en een vacatureanalyse. In deze onderzoeken werd nog de naam **Ad AI Translator** gehanteerd. Deze benaming fungeerde destijds als werktitel gedurende de verkennende fase van de ontwikkeling van de opleiding.

Op basis van de uitkomsten van de instroomenquête, de werkveldenenquête, de vacatureanalyse en de afstemming met andere hogescholen is uiteindelijk gekozen voor de naam **Ad AI Coördinator**. Deze benaming doet beter recht aan het beroepsprofiel van de afgestudeerde, sluit aan bij de beoogde positionering op NLQF-niveau 5 en vergroot de herkenbaarheid van de opleiding voor zowel studenten als werkgevers. De naam benadrukt de coördinerende, implementerende en verbindende rol die afgestudeerden vervullen bij de toepassing van AI binnen organisaties.

Waar in bijlagen, onderzoeksrapportages of enquête-uitkomsten nog wordt verwezen naar de Ad AI Translator, dient dit daarom gelezen te worden als de beoogde opleiding **Ad AI Coördinator**.

Met dit dossier onderbouwt Avans Hogeschool dat de Ad AI Coördinator voorziet in een arbeidsmarktbehoefte, een eigen en onderscheidend beroepsprofiel kent en een waardevolle aanvulling vormt op het bestaande hoger onderwijsaanbod.

Basisgegevens Instelling

Naam instelling(en)	Avans Hogeschool
BRIN-code(s)	07GR
KvK-nummer(s)	41104408
Contactpersoon aanvraag	

Basisgegevens Opleiding

Kenmerk aankondiging	A26-013
Naam	Artificial Intelligence (AI) Coördinator
ISAT-code (indien bekend)	Niet bekend
Oriëntatie en niveau	HBO – Associate degree (Ad)
Variant	Voltijd, deeltijd en dual
Gemeente(n) waar de opleiding wordt gevestigd	Den Bosch en Breda
Taal	Nederlands
RIO-(sub)onderdeel	Economie
ISCED-rubriek (optioneel)	
Beroepsvereisten	Geen
Capaciteitsbeperking	Geen
Beoogde startdatum	Augustus 2027

Algemene informatie opleiding

1. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

De Associate degree-opleiding (Ad) *AI Coördinator* is een praktijkgerichte opleiding van twee jaar (120 EC). De opleiding leidt studenten op tot professionals die artificiële intelligentie (AI) kunnen toepassen binnen organisaties. De kern van de opleiding ligt niet in het ontwikkelen van nieuwe algoritmen en/of taalmodellen, maar in het selecteren, configureren en implementeren van bestaande AI-oplossingen in uiteenlopende contexten. De AI Coördinator vervult een brugfunctie tussen technische specialisten en niet-technische stakeholders. Studenten leren om AI-toepassingen te koppelen aan organisatievraagstukken, businessdoelstellingen en maatschappelijke opgaven. Daarbij ontwikkelen zij zowel technische basiskennis van AI en data-analyse als vaardigheden op het gebied van communicatie, projectmatig werken en verandermanagement.

Het onderwijsprogramma heeft een sterke praktijkgerichte en integrale opzet. Gedurende de opleiding werken studenten aan realistische beroepsproducten die direct aansluiten op de beroepspraktijk, zoals het ontwikkelen van businesscases, het opstellen van vereisten, het uitvoeren van data-analyses en het implementeren van AI-oplossingen met behulp van low- en no-code tools.

Binnen het programma staat methodisch werken centraal. Studenten leren werken volgens gangbare kaders zoals CRISP-DM en passen deze toe in volledige AI-projecten, van probleemdefinitie en data-analyse tot implementatie en evaluatie. Daarnaast is er expliciete aandacht voor ethische, juridische en maatschappelijke aspecten van AI, zoals bias, transparantie en compliance met wet- en regelgeving.

De opleiding richt zich op onderstaande zes eindkwalificaties. Deze eindkwalificaties vormen gezamenlijk het profiel van de beginnende AI Coördinator op NLQF/EQF-niveau 5.

A thick, solid red horizontal bar that spans the width of the page, serving as a visual separator between the general information and the specific qualifications.

EQ1. Organisatievraagstukken vertalen naar AI-oplossingen

De afgestudeerde analyseert organisatievraagstukken, processen, gebruikersbehoeften en beschikbare data, identificeert kansen voor AI en vertaalt deze naar haalbare en waardevolle toepassingen die bijdragen aan innovatie, procesverbetering. Maatschappelijke en duurzame waardecreatie en organisatiedoelen.

EQ2. AI-oplossingen implementeren en optimaliseren

De afgestudeerde selecteert, configureert, test, implementeert en evalueert bestaande AI-oplossingen met behulp van AI-tools en low-code/no-code technologieën, passend bij de doelstellingen, processen en context van een organisatie.

EQ3. Projectmatig en methodisch handelen

De afgestudeerde voert AI-gerelateerde projecten en implementaties uit volgens passende methodische kaders, zoals CRISP-DM, Agile en Scrum. Daarbij organiseert, coördineert, monitort en evalueert de afgestudeerde werkzaamheden en bewaakt kwaliteit, voortgang en resultaten.

EQ4. Communiceren, samenwerken en verandering begeleiden

De afgestudeerde communiceert effectief met technische en niet-technische stakeholders, werkt samen in multidisciplinaire teams en begeleidt gebruikers en organisaties bij de invoering en toepassing van AI-oplossingen door middel van training, instructie, communicatie en het creëren van draagvlak voor verandering.

EQ5. Verantwoord en duurzaam handelen met AI

De afgestudeerde beoordeelt AI-toepassingen op juridische, ethische, maatschappelijke en duurzaamheidsaspecten en draagt bij aan verantwoord gebruik van AI dat waarde creëert voor organisaties, gebruikers en samenleving, volgens relevante wet- en regelgeving.

EQ6. Onderzoekend en lerend handelen

De afgestudeerde toont een onderzoekende, kritische en reflectieve houding, verzamelt en analyseert informatie, onderbouwt keuzes met relevante gegevens en inzichten, volgt ontwikkelingen binnen AI en digitalisering en past nieuwe kennis, technologieën en werkwijzen toe in de beroepspraktijk.

Deze eindkwalificaties zijn direct afgeleid van de beroepspraktijk en sluiten aan bij de vereisten van NLQF-niveau 5, waarin het toepassen van kennis, het werken in concrete beroepssituaties en het realiseren van praktische oplossingen centraal staan. Studenten ontwikkelen handelingsbekwaamheid en leren zelfstandig bijdragen aan AI-projecten binnen organisaties. In tabel 1 wordt het verschil tussen de niveaus 4 t/m 7 visueel weergegeven.

De Body of Knowledge & Skills (BoKS) ondersteunt deze competentieontwikkeling en omvat domeinen zoals AI en data science, business en organisatie, projectmanagement, ethiek en wetgeving en het gebruik van low- en no-code tools.

Tabel 1: Verschillen tussen de niveaus 4 t/m 7 op diverse competentiegebieden

Competentiegebied	NLQF 4 – MBO niveau 4	NLQF 5 – Associate degree	NLQF 6 – Bachelor – track	NLQF 7 – Masteropleiding
Kennis	Gericht op uitvoerende taken en basiskennis van AI.	Focus op het toepassen van AI-oplossingen en het vertalen van technische mogelijkheden naar praktische toepassingen.	Diepere technische kennis en vaardigheden in het ontwikkelen van AI-technologieën.	Geavanceerde kennis en onderzoek naar nieuwe AI-technologieën en toepassingen.
AI-toepassing	Werken met AI-tools in operationele processen (bijv. chatbots, automatische vertaling)	Implementeren van bestaande AI-oplossingen met low/no-code tools	Analyseren en begeleiden van AI-projecten binnen organisaties	Adviseren over ontwerp, implementatie en validatie van AI-systemen op strategisch niveau
Businesswaarde	Herkennen van AI-toepassingen die processen ondersteunen	Vertalen van AI naar praktische toepassingen en businesscases	Ontwikkelen en verdedigen van businesscases voor AI	Strategische afwegingen maken over AI-investeringen en impact
Projectmatig werken	Uitvoeren van taken binnen AI-gerelateerde projecten	Coördineren van AI-projecten met methodische kaders zoals CRISP-DM	Leiden van AI-projecten binnen multidisciplinaire teams	Ontwerpen van AI-strategieën en governance binnen complexe organisaties
Data-analyse	Interpreteren van eenvoudige datasets en visualisaties	Verzamelen, voorbereiden en analyseren van data	Toepassen van data science en machine learning in context	Onderzoek doen naar AI-systemen en data-gedreven besluitvorming
Communicatie & samenwerking	Samenwerken met gebruikers en IT bij AI-gebruik	Brugfunctie tussen technische en niet-technische stakeholders	Communiceren over AI in bredere organisatiecontext	Interprofessioneel handelen en stakeholdermanagement op strategisch niveau
Ethiek & compliance	Werken volgens basisprincipes van privacy en dataveiligheid	Toepassen van ethische en juridische richtlijnen bij AI-gebruik	Signaleren van risico's en adviseren over compliance	Formuleren van beleid en strategieën voor verantwoorde AI
Lerend & onderzoekend vermogen	Leren over AI via praktijkervaring en instructie	Reflecteren en bijblijven in AI-ontwikkelingen, Actieonderzoek, kritisch denken	Praktijkgericht onderzoek uitvoeren naar AI-toepassingen, kritisch denken	Wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek integreren in AI-innovatie, kritisch denken

Opbouw

Onderstaand schema (figuur 1) geeft een conceptuele weergave van de opbouw van het tweejarige programma (120 EC) van de Ad AI Coördinator. Het curriculum is opgebouwd langs een logische leerlijn waarin studenten zich stapsgewijs ontwikkelen van basiskennis en -vaardigheden naar het integraal toepassen van AI in realistische beroepssituaties.

In de eerste fase ligt de nadruk op het verwerven van fundamentele kennis van AI, data-analyse en businesscontext, gecombineerd met het ontwikkelen van methodische en communicatieve vaardigheden. In de daaropvolgende fase verschuift de focus naar het toepassen en integreren van deze kennis in praktijkgerichte projecten, waarin studenten werken aan complexe, realistische vraagstukken uit het werkveld. Het curriculum is consistent opgebouwd rond de centrale rol van de AI Coördinator professional: het verbinden van technologie en organisatie. Dit komt tot uitdrukking in de doorlopende aandacht voor projectmatig werken, stakeholdergericht handelen en het realiseren van concrete beroepsproducten, zoals businesscases, implementaties en AI-oplossingen.

De opbouw van het programma sluit aan bij NLQF-niveau 5, waarbij het ontwikkelen van handelingsbekwaamheid en het functioneren in de beroepspraktijk centraal staan. De leeractiviteiten, projecten en beroepsproducten nemen in complexiteit en zelfstandigheid toe gedurende de opleiding, waardoor studenten zich ontwikkelen tot startbekwame professionals die AI-toepassingen effectief kunnen implementeren en vertalen naar waarde voor organisaties. Met deze inhoud en opzet sluit de opleiding nauw aan bij de behoefte van het werkveld aan professionals die AI niet ontwikkelen, maar toepassen en implementeren binnen organisaties, en daarmee een cruciale rol vervullen in de verdere digitalisering en innovatie van de samenleving.

Curriculum Ad AI Coördinator

Analyseren → Vertalen → Implementeren → Begeleiden → Borgen & Verbeteren → Integreren

Professionele ontwikkeling: Analist → Ontwerper → Realisator → Begeleider → Adviseur → Profilering → AI Coördinator

Figuur 1: Conceptuele weergave van het programma van de Ad AI Coördinator

2. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen

De Ad richt zich op studenten die sterk praktijkgericht willen leren en zich willen ontwikkelen tot verbindende professionals tussen uitvoering en beleid. De typische Ad-student staat met beide benen in de praktijk, weet het overzicht te bewaren, mensen en middelen te verbinden en daarmee denken en doen effectief te combineren.¹

De opleiding wordt aangeboden in drie varianten: voltijd, deeltijd en duaal (zowel in Den Bosch als in Breda). Daardoor sluit deze aan bij diverse doelgroepen: zowel bij *doorstromers* vanuit het mbo en havo/vwo als bij *werkenden* die zich verder willen ontwikkelen. Daarnaast richt de opleiding zich op studenten die tijdens of na een bacheloropleiding tot de conclusie komen dat een meer praktijkgerichte leerroute beter aansluit bij hun talenten, leerbehoefte of loopbaanperspectief. Deze zogenoemde 'terugstromers' kiezen voor de Ad vanwege de beroepsgerichte insteek en de mogelijkheid om in kortere tijd een erkend diploma te behalen dat direct aansluit op de arbeidsmarkt. De opleiding sluit aan bij de behoefte aan concreet toepasbare kennis en vaardigheden en biedt ruimte om eerder opgedane ervaring in het hoger onderwijs te benutten binnen een meer praktijkgerichte context.

Toelating tot de opleiding is mogelijk voor kandidaten met een diploma op havo-, vwo- of mbo-4-niveau. Kandidaten die niet beschikken over een toereikende vooropleiding en bij aanvang van de opleiding 21 jaar of ouder zijn, kunnen deelnemen aan de 21+-toelatingstoets. Bij een positief resultaat wordt alsnog aan de toelatingseisen voldaan. Er worden geen aanvullende vooropleidingseisen gesteld.

De *deeltijdvariant* richt zich specifiek op werkenden en zij-instromers die zich willen ontwikkelen op het gebied van AI-toepassingen in hun huidige of toekomstige werkomgeving. Middels de opleiding ontwikkelen zij kennis en vaardigheden om AI-oplossingen te begrijpen, te beoordelen en toe te passen in de eigen organisatiecontext. Studenten brengen eigen praktijkvraagstukken in, leren en werken zijn daarmee direct met elkaar verbonden.

De *duale* variant is gericht op studenten die werkzaam zijn binnen het relevante werkveld van de opleiding en leren en werken structureel combineren. Afspraken over begeleiding, leerdoelen en werkplekleren worden vastgelegd in een tripartiete overeenkomst tussen student, opleiding en werkgever.

¹ [redacted] (2022). *Beschrijving niveau 5 Associate degree* (Tweede ongewijzigde editie, p. 5). Vereniging Hogescholen. https://www.deassociatedegree.nl/wp-content/uploads/Beschrijving-van-niveau-5_NL_nov2022-1.pdf

3. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

Het beroepsprofiel is tot stand gekomen in nauwe afstemming met het werkveld, afgestemd op het profiel van de master AI Translator en sluit aan bij bredere ontwikkelingen binnen het werkveld. Zowel nationaal als regionaal signaleren werkgevers een groeiende behoefte aan professionals die AI niet zozeer ontwikkelen, maar vooral kunnen *toepassen en implementeren in bedrijfsprocessen* (zie ook par. 7). In een grote diversiteit aan sectoren – waaronder het MKB, zorg, logistiek en overheid – ontstaat een toenemende vraag naar medewerkers die AI-oplossingen kunnen vertalen naar concrete toepassingen en daarbij de verbinding leggen tussen data, technologie en organisatie.

De Ad AI Coördinator leidt praktijkgerichte professionals op die organisaties ondersteunen bij het selecteren, implementeren en toepassen van AI-oplossingen. De nadruk ligt bij de Ad AI Coördinator op uitvoering, implementatie en coördinatie binnen AI-projecten. Afgestudeerden dragen bij aan het realiseren van concrete organisatorische en maatschappelijke waarde met AI en fungeren daarbij als verbindende schakel tussen technische specialisten en niet-technische stakeholders. Zij zijn in staat om bestaande AI-oplossingen toe te passen, data te analyseren, businesscases te ondersteunen en projecten gestructureerd mee uit te voeren. Daarbij houdt de AI Coördinator rekening met de organisatorische context, gebruikersbehoeften en randvoorwaarden op het gebied van ethiek en wet- en regelgeving.

Ook kunnen afgestudeerden een brugfunctie vervullen tussen technologische mogelijkheden en de praktische toepassing daarvan in organisaties. Zij vertalen complexe AI-toepassingen naar begrijpelijke en bruikbare oplossingen, ondersteunen besluitvorming en zorgen voor afstemming tussen verschillende betrokkenen binnen en buiten de organisatie.

Afgestudeerden werken in multidisciplinaire teams en dragen bij aan de implementatie en borging van AI-toepassingen binnen organisaties. Zij zijn werkzaam in een grote diversiteit aan sectoren en zijn bijvoorbeeld inzetbaar in functies als (maar niet beperkt tot):

- AI projectassistent
- AI-coördinator
- Junior AI-consultant
- AI-productiviteitsmedewerker
- AI-compliance ondersteuner.

4. Afstemming (art. 4 lid 3)

Op verschillende niveaus is afstemming geweest over de voorgenomen start van de Ad AI Coördinator:

Interne afstemming binnen Avans Hogeschool:

Binnen Avans Hogeschool (hierna: Avans) is de ontwikkeling van de Ad AI Coördinator afgestemd met relevante academies en opleidingen binnen het economische en ICT-domein. Expliciet is gekeken naar de positionering ten opzichte van bestaande Ad- en bacheloropleidingen, om overlap te voorkomen en complementariteit te waarborgen. Daarnaast is de opleiding inhoudelijk afgestemd met de Centres of Expertise en betrokken lectoraten, waarin AI als dwarsdoorsnijdend thema is gepositioneerd. Deze afstemming draagt bij aan een sterke verbinding tussen onderwijs, praktijkgericht onderzoek en het werkveld. Ook is de ontwikkeling van de Ad AI Coördinator afgestemd op de bredere onderwijsvisie van Avans. De opleiding maakt onderdeel uit van een bredere AI-leerlijn binnen Avans. Na afronding van de Ad kunnen studenten hun ontwikkeling voortzetten binnen een bacheloropleiding en, na het behalen van een bachelordiploma, doorstromen naar de masteropleiding *AI Translator*. Hiermee ontstaat een doorlopende leerlijn van NLQF-niveau 5 naar NLQF-niveau 7.

Afstemming met Fontys Hogeschool:

Met Fontys Hogeschool is in een vroeg stadium afgestemd over de ontwikkeling van een AI-gerelateerde Associate degree. Aanvankelijk is onderzocht of een gezamenlijke ontwikkeling in de vorm van een joint degree tot de mogelijkheden behoorde. In de verdere uitwerking is echter gebleken dat beide instellingen een verschillende positionering voor ogen hebben. Fontys kiest voor een meer technisch georiënteerde invulling binnen het ICT-domein, terwijl Avans zich richt op een economisch en toepassingsgericht profiel waarin de implementatie van AI binnen organisaties centraal staat. In de afstemming hebben beide partijen geconcludeerd dat hiermee een duidelijke profilering ontstaat en de overlap met het aanbod van Fontys beperkt is.

Daarnaast stemmen Avans en Fontys hun opleidingenportfolio actief op elkaar af binnen de gezamenlijke *Code of Conduct Fontys-Avans*.² Ook is afgesproken dat beide instellingen hun portfolio's zo afstemmen dat er geen wederzijdse zienswijzen ontstaan, waarmee onnodige overlap in de portfolio's actief wordt voorkomen. Deze afspraken worden structureel toegepast binnen de gezamenlijke portfoliotafel, waar nieuwe initiatieven, herpositioneringen en portfolio-aanpassingen integraal worden beoordeeld op regionale meerwaarde en complementariteit.³ Ook voor de beoogde opleiding is deze werkwijze doorlopen: Avans en Fontys hebben het initiatief onderling afgestemd en gezamenlijk beoordeeld op de positionering, regionale meerwaarde en complementariteit met het bestaande aanbod.

² Deze afspraken borgen dat beide instellingen het gezamenlijke Brabantse belang centraal stellen en hun verantwoordelijkheid nemen om via zelfregulering tot een doelmatig en toekomstbestendig opleidingsaanbod te komen. In de code is vastgelegd dat Avans en Fontys hun opleidingen thematisch en inhoudelijk complementair positioneren, elkaar (ongevraagd) adviseren over portfolio ontwikkelingen, en transparant samenwerken op basis van wederzijds vertrouwen.

³ Deze regionale complementariteit sluit direct aan bij de uitgangspunten van de Vereniging Hogescholen, die hogescholen oproept om regionaal doelmatig te werken, nauwer samen te werken en gezamenlijke verantwoordelijkheid te nemen voor een afgestemd en toekomstgericht opleidingsaanbod dat aansluit bij maatschappelijke en regionale opgaven. Door deze gezamenlijke kaders én het continu toetsen van nieuwe initiatieven waarborgen Avans en Fontys dat hun opleidingen elkaar versterken in plaats van dupliceren — een lijn die volledig aansluit bij de bredere portfoliobeweging die Avans intern reeds heeft ingezet.

Afstemming met BUas

Bij de afstemming heeft Breda University of Applied Sciences (BUas) aangegeven geen Associate degree op dit domein te willen ontwikkelen en richt zich binnen haar strategie primair op bachelor- en masteropleidingen. Daarnaast zijn eerder al afspraken gemaakt over aansluiting en doorstroom binnen het opleidingsportfolio. BUas heeft positief gereageerd op het initiatief van Avans en ziet geen bezwaren tegen de ontwikkeling van de opleiding.

Afstemming met Hogeschool Arnhem & Nijmegen:

Met Hogeschool Arnhem & Nijmegen is op meerdere momenten contact gezocht via e-mail en telefonische benadering. Ondanks herhaalde pogingen is geen reactie ontvangen. Hierdoor heeft geen afstemmingsoverleg kunnen plaatsvinden. De instelling heeft daarmee wel de gelegenheid gehad om kennis te nemen van het initiatief en hierop te reageren.

Afstemming met Hogeschool Utrecht:

Met de Hogeschool Utrecht is het eerste contact gelegd over de voorgenomen ontwikkeling. Er heeft inmiddels een verkennend gesprek plaatsgevonden waarin de wederzijdse initiatieven en aandachtspunten zijn besproken. Voor eind oktober/begin november staat een vervolgoverleg gepland om de inhoudelijke inrichting, positionering en aansluiting van de opleiding nader met elkaar af te stemmen. Op deze wijze wordt geborgd dat ontwikkelingen binnen het hoger onderwijs op dit domein zorgvuldig worden afgestemd en waar mogelijk complementair aan elkaar worden vormgegeven.

Afstemming met Hogeschool Rotterdam:

Met Hogeschool Rotterdam is overleg gevoerd over de ontwikkeling van de nieuwe opleiding. Tijdens dit overleg heeft Hogeschool Rotterdam aangegeven positief tegenover het initiatief te staan en geen bezwaar te hebben tegen de ontwikkeling van de opleiding. In afstemming met Ronald van de Poel (Directeur Rotterdam Academy) is daarnaast gesproken over de positionering van de opleiding binnen het AI-domein. Deze gesprekken hebben geleid tot de keuze om een andere benaming te hanteren dan 'Ad AI Translator', zodat verwarring in de markt wordt voorkomen en de onderscheidende positionering van de opleiding beter tot uitdrukking komt. De inhoudelijke focus van de opleiding blijft daarbij ongewijzigd.

Afstemming met Koning Willem I College

Met het Koning Willem I College is eveneens overleg gevoerd over het initiatief. Het Koning Willem I College heeft positief gereageerd en ziet mogelijkheden voor samenwerking binnen de beroepskolom, met name rond de aansluiting tussen mbo- en hbo-onderwijs op het gebied van AI. De beoogde Ad kan daarmee bijdragen aan een doorlopende leerlijn en de doorstroom van mbo-4-studenten naar het hbo.

5. Analyse verwant (toekomstig) aanbod (art. 5 lid 4)

Het bestaande (en goedgekeurde) opleidingsaanbod is geanalyseerd op verwante opleidingen aan de hand van de geldende verwantschapscriteria.⁴ Op basis van deze analyse concluderen we dat het opleidingsaanbod geen opleidingen kent die sterk verwant zijn aan de beoogde Ad AI Coördinator van Avans. Wel zijn drie opleidingen geïdentificeerd die op onderdelen raakvlakken vertonen met de Ad AI Coördinator, onder meer doordat AI een onderdeel vormt van het opleidingsprogramma:

- **Studierichting AI Context Engineer binnen de Ad ICT** van Fontys Hogeschool
- **Ad IT Service Management**⁵ van Hogeschool Inholland
- **Ad ICT**⁶ van Hanze

Deze opleidingen beschouwen we als zijdelings verwant. Zij vertonen op onderdelen overeenkomsten wat betreft inhoud, doelgroep en/of beroepen waartoe wordt opgeleid, maar verschillen op relevante punten van de beoogde Ad AI Coördinator. Alle drie verwante opleidingen kennen overlap in opleidingsvorm en hebben inhoudelijke raakvlakken met de beoogde Ad AI Coördinator. Anders dan de Ad AI Coördinator hebben zij echter een duidelijke focus op I(C)T. Zo richt de **Ad ICT (studierichting AI Context Engineer)** van Fontys zich op verschillende taken van een ICT-professional, waaronder analyseren, adviseren, ontwerpen, realiseren en managen. AI speelt binnen deze studierichting een belangrijke rol, maar wordt nadrukkelijk benaderd vanuit het ICT-domein. Ook de **Ad IT Service Management** van Hogeschool Inholland kent een sterke ICT-basis en richt zich onder meer op het slimmer vormgeven van de servicedesk met behulp van AI. De nadruk ligt daarmee sterker op de technische toepassing en ontwikkeling van AI, wat ook terugkomt in de functies waartoe wordt opgeleid, zoals ontwikkelaar en engineer. De **Ad AI Coördinator** richt zich daarentegen op het implementeren van bestaande AI-toepassingen, het vertalen daarvan naar de beroepspraktijk en het verbeteren van bedrijfsprocessen. Daarmee spreekt de opleiding ook een andere instroomdoelgroep aan, met name studenten en werkenden vanuit het economische en bedrijfskundige domein in plaats van primair vanuit een ICT-achtergrond.

Ook de recent goedgekeurde **Ad ICT** van Hanze richt zich primair op IT-vraagstukken. Studenten leren onder meer AI-ondersteunende tools te gebruiken om IT-vraagstukken te doorgronden en problemen te vertalen naar technische oplossingen die zij vervolgens realiseren of implementeren binnen een organisatie. AI vormt binnen deze opleiding één onderdeel van een breder ICT-programma. Dit verschilt van de **Ad AI Coördinator**, waarin AI juist het vertrekpunt van de opleiding vormt. Bovendien richt de Ad ICT zich specifiek op IT-vraagstukken, terwijl de Ad AI Coördinator zich breder richt op organisatorische vraagstukken en de toepassing van AI binnen bedrijfsprocessen.

Daarmee verschillen de opleidingen duidelijk van de Ad AI Coördinator wat betreft inhoudelijke focus, instroomdoelgroep en de beroepen waartoe zij opleiden.

⁴ "Verwante opleidingen (1) komen inhoudelijk sterk overeen, (2) leiden op tot min of meer dezelfde beroepen, (3) zijn toegankelijk voor min of meer dezelfde instroomdoelgroep en (4) worden in dezelfde opleidingsvorm aangeboden." (Handreiking macrodoelmatigheidsdossier voor instellingen)

⁵ Hoewel ook andere hogescholen de Ad ICT Service Management aanbieden, lijkt AI geen onderdeel te zijn van hun curriculum. Deze opleidingen achten we dan ook niet verwant.

⁶ Hoewel Zuyd Hogeschool ook de Ad ICT aanbiedt, lijkt AI geen onderdeel te zijn van hun curriculum. Deze opleiding achten we dan ook niet verwant.

Onbekostigd aanbod

Naast bekostigde verwante opleidingen zijn er ook onbekostigde verwante opleidingen. Enkele voorbeelden:

- **Cursus AI Geletterdheid** (3 maanden) van NHA Opleidingen
- **HBO Programma AI in Organisaties** (3 maanden) van NCOI Opleidingen
- **Cursus AI op het werk en prompting** (4 maanden) van LOI
- **Cursus AI voor beginners en op het werk** (4 maanden) van NTI

Deze opleidingen richten zich echter op een andere doelgroep dan de Ad AI Coördinator van Avans, kennen een kortere duur en worden in een andere vorm aangeboden. Het onbekostigde opleidingsaanbod wordt dan ook niet onder dezelfde condities aangeboden en er wordt daarom geen concurrentie verwacht.

Instroom in zijdelings verwante aanbod

Tabel 2 toont een overzicht van de instroom in bovengenoemde zijdelings verwante bekostigde opleidingen.⁷ Hieruit volgt dat de meeste van deze opleidingen in de afgelopen jaren konden rekenen op een relatief stabiele en substantiële instroom. *We merken op dat het niet mogelijk is om de cijfers voor de studierichting AI Context Engineer apart in kaart te brengen. Deze cijfers tonen enkel de instroom in de gehele Ad ICT-opleiding van Fontys.*

Tabel 2 – Eerstejaars inschrijvingen zijdelings verwante opleidingen (DUO, 2026a)

Instelling (locatie)	Vorm	Opleiding	In regio?	2021	2022	2023	2024	2025
Fontys Hogeschool (Eindhoven)	Voltijd	Ad ICT	Ja	41*	62	47	60	60
Fontys Hogeschool (Tilburg)	Voltijd	Ad ICT	Ja	48	41	29*	39*	39*
Hogeschool Inholland	Voltijd	Ad IT Service Management	Nee	23*	15*	19*	18*	20*
(Amsterdam)	Deeltijd	Ad IT Service Management	Nee	9*	16*	5	11*	0
Totaal				121	134	100	128	119
Totaal voltijd				112	118	95	117	119
Totaal deeltijd				9	16	5	11	0

*Bij de berekening is voor de waarde van <5 de gemiddelde waarde genomen, zijnde 3.

⁷ Van de Ad ICT van Hanze zijn geen cijfers bekend, omdat deze opleiding recent is goedgekeurd en daarom nog niet is gestart.

6. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

De instroom in de Ad AI Coördinator wordt geschat op zo'n 30-40 voltijdstudenten, 30-40 duale studenten en 50 deeltijdstudenten (verdeeld over de locaties Den Bosch en Breda). Deze instroominschatting onderbouwen we in dit hoofdstuk aan de hand van een instroomenquête onder potentiële studenten (par. 6.1), de uitstroom van mbo-4-studenten in de regio (6.2) en een werkveldenquête (par. 6.3). Beide enquêtes zijn in opdracht van Avans uitgevoerd door onderzoeksbureau Ennéus. Aanvullend onderbouwen we deze inschatting verder aan de hand van de instroom in het verwante aanbod (par. 6.4).

6.1 Instroomenquête

Tussen mei en medio september 2026 vond een instroomenquête⁸ plaats (bijlagen 1 en 2). Hieraan namen 201 potentiële studenten deel: 48 mbo-4-studenten uit de regio die in het laatste of voorlaatste leerjaar van een aansluitende opleiding zitten, 50 Ad-studenten van Avans Hogeschool en 103 werkenden uit de regio die (mogelijk) geïnteresseerd zijn in op- of bijscholing.

In totaal gaven 92 van 201 respondenten (46%) aan (misschien) geïnteresseerd te zijn in deelname aan de Ad AI Coördinator (18 respondenten zeggen *zeker* geïnteresseerd te zijn en 74 misschien). Respondenten vinden de opleiding actueel en toekomstgericht. Ook waarderen zij de focus op praktische toepassingen van AI en het praktijkgerichte karakter van de opleiding. Daarbij geven werkenden aan dat zij de opleiding als een goede ontwikkelmogelijkheid zien, om hun kennis te verdiepen of juist te verbreden. Van de respondenten die misschien of zeker geïnteresseerd zijn om deel te nemen aan de Ad AI Coördinator, geeft 58% aan per 2028 te willen starten. Gevraagd naar de geprefereerde opleidingsvariant zegt 12% een voorkeur te hebben voor de voltijdvariant (n=11), 35% voor de duale variant (n=32) en 39% voor de deeltijdvariant (n=36).

Reisbereidheid

In de enquête is ook de locatievoorkeur en reisbereidheid van potentiële studenten uitgevraagd. Onder de (misschien) geïnteresseerde studenten heeft 35% een voorkeur voor Den Bosch en 22% voor Breda. Daarmee is er voor beide beoogde locaties belangstelling.

Tegelijkertijd is de reisbereidheid onder mbo-4-studenten relatief beperkt: 70% wil maximaal 45 minuten reizen van de woning naar de opleiding, waarvan de helft maximaal 30 minuten. Dit betekent dat het aanbieden van de opleiding op één locatie de bereikbaarheid voor een deel van de potentiële doorstromers beperkt. Het aanbieden van de Ad AI Coördinator in zowel Den Bosch als Breda sluit daarom beter aan bij de spreiding van de locatievoorkeuren en de reisbereidheid van de doelgroep en vergroot het bereik binnen de regio.

⁸ In deze rapportage is de werktitel Ad AI Translator gehanteerd.

6.2 Uitstroom mbo-4-studenten in de regio

Om de instroom van mbo-4-studenten in de beoogde opleiding te schatten kijken we aanvullend naar de uitstroom van mbo-4-studenten uit relevante opleidingen in de regio. De Ad AI Coördinator is met name interessant voor studenten uit het economische domein. Op basis van het dashboard MBO studentenprognoses 2026 van DUO⁹ verwachten we dat er de komende jaren ruim 8.000 studenten een mbo-4-opleiding in de sectorkamers Handel en Zakelijke dienstverlening en veiligheid in de provincie Noord-Brabant volgen. Een grove inschatting geeft dat zo'n 2.000 mbo-4-studenten jaarlijks uitstromen uit een relevante mbo-4-opleiding in de regio. Aangenomen dat zo'n 35% van hen de Ad AI Coördinator (misschien) willen volgen (op basis van de instroomenquête) en zo'n 12% van de geïnteresseerde mbo-4-studenten een voorkeur heeft voor de voltijdvariant, achten we een instroom van zo'n 30-40 studenten per jaar in de voltijdvariant realistisch. Zie ook bijlage 3 voor een berekening van deze inschatting. We merken daarbij op dat ook instroom van havisten en vwo'ers in de voltijdvariant te verwachten is.

6.3 Werkveldenquête

Daarnaast is een werkveldenquête¹⁰ uitgevoerd (zie bijlage 4 en 5) waarin onder andere de op- en bijscholingsbehoefte en ruimte voor duale leerwerkplekken middels de beoogde Ad AI Coördinator is uitgevraagd. De werkveldenquête geeft dan ook inzicht in de instroom in de *deeltijd- en duale* variant van de Ad AI Coördinator.

De werkveldenquête is ingevuld door in totaal 68 werkgevers, zij kunnen vanuit hun functie, verantwoordelijkheden en werkzaamheden uitspraken doen over het aannemen en/of scholen van medewerkers in de eigen organisatie. Van de werkgevers geeft 57% (n=35)¹¹ aan dat de organisatie binnen nu en twee jaar behoefte heeft aan het op- of bijscholen van huidige medewerkers middels de Ad AI Coördinator. In totaal geven zij aan jaarlijks 323-1286 medewerkers te willen op- of bijscholen middels de beoogde Ad AI Coördinator. Van de werkgevers geeft 44% aan dat er binnen de organisatie binnen nu en twee jaar ruimte is voor duale leerwerkplekken voor studenten van de Ad AI Coördinator. In totaal geven zij aan jaarlijks 19-36 leerwerkplekken te voorzien.

6.4 Instroom verwant aanbod

Tabel 2 in paragraaf 5 toont de instroom in het verwante aanbod. Deze instroomcijfers geven een indicatie voor de verwachte instroom in de (voltijdvariant van de) Ad AI Coördinator van Avans.

⁹ [DUO \(2026\) - Dashboard MBO studentenprognoses 2026](#)

¹⁰ In deze rapportage is de werktitel Ad AI Translator gehanteerd.

¹¹ 61 respondenten waren in staat om uitspraken te doen over de opscholingsbehoefte: zij hebben een leidinggevende functie en/of zijn (mede)verantwoordelijk of hebben minimaal invloed op op- en bijscholing binnen de organisatie.

Onderbouwing aanvraag bekostiging

7. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte (art. 6 lid 1 sub a in samenhang met lid 2)

De vraag naar professionals die AI-oplossingen in de praktijk kunnen toepassen is sterk in opkomst. Hoewel deze functies nog veelal nieuw zijn, zien we reeds een substantiële behoefte aan op- en bijscholing middels de Ad AI Coördinator en zien we ook een behoefte aan nieuwe medewerkers met het profiel van de Ad AI Coördinator.

Dit blijkt uit diverse arbeidsmarktbronnen die een groeiende (kwalitatieve) behoefte aan AI-Coördinator professionals onderstrepen (zie par. 7.1). Vervolgens behandelen we een vacatureanalyse die ook duidelijk de sterk stijgende trend naar zowel AI-vaardigheden in het algemeen, als specifiek naar professionals met het profiel van de Ad AI Coördinator aantoont (par. 7.2). Ten slotte onderbouwen we de behoefte aan de Ad AI Coördinator van Avans aan de hand van een werkeldenquête, die laat zien dat er nu al sprake is van een substantiële behoefte aan de beoogde opleiding (par. 7.3).

7.1 Bestaande arbeidsmarktbronnen

***Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA/AIS)*¹²**

Ten eerste behandelen we de arbeidsmarktprognoses van ROA.¹³ De meest recente prognoses reiken tot 2030. De Ad AI Coördinator sluit door het nieuwe karakter van de opleiding beperkt aan op de bestaande, traditionele opleidingstypen en beroepsgroepen die ROA hanteert. Naast enkele zijdelings verwante opleidingen, bevatten de categorieën veel niet-verwante opleidingen. We achten deze prognoses dan ook slechts beperkt relevant voor de Ad AI Coördinator. De opleidingstypen *bachelor informatica*¹⁴ en *bachelor management, bedrijfs- en personeelswetenschappen*¹⁵ hebben de meeste raakvlakken met de beoogde opleiding. Voor deze opleidingstypen voorziet ROA respectievelijk enige en vrijwel geen knelpunten (zie ook tabel 3).

¹² [ROA \(2026\) - Arbeidsmarktinformatie](#)

¹³ Het ROA publiceert periodiek arbeidsmarktprognoses waarin de verwachte vraag naar afgestudeerden per beroepsgroep en opleidingstype wordt weergegeven.

¹⁴ Onder dit opleidingstype worden o.a. de volgende relevante opleidingen ingedeeld: b informatie- en communicatietechnologie, b kunstmatige intelligentie, b artificial intelligence, b applied data science & artificial intelligence.

¹⁵ Onder dit opleidingstype worden o.a. de volgende relevante opleidingen ingedeeld: ad business & innovation, ad improvement analyst, b informatie, multimedia en management, b technische innovatiewetenschappen, b business innovation.

Tabel 3 – Landelijke arbeidsmarktprognoses opleidingstypen tot 2030 (ROA, 2026a)

Opleidingstype	Variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Bachelor – informatica	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2030		2.500	2	0,3	Laag
	Verwachte vervangingsvraag tot 2030		17.400	14	2,2	Laag
	Verwachte baanopeningen tot 2030		19.900	16	2,4	Laag
	ITKP toek. knelpunten beroepsgroep in 2030	1,02				Enige
Bachelor – management, bedrijfs- en personeels-wetenschappen	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2030		7.400	2	0,3	Laag
	Verwachte vervangingsvraag tot 2030		47.400	12	2	Laag
	Verwachte baanopeningen tot 2030		54.800	14	2,3	Laag
	ITKP toek. knelpunten beroepsgroep in 2030	1,06				Vrijwel geen

Verder achten we – op basis van het profiel van de Ad AI Coördinator – de volgende beroepsgroepen enigszins relevant: 1) *databank- en netwerkspecialisten*¹⁶, 2) *manager ICT*¹⁷ en 3) *adviseurs marketing, public relations en sales*¹⁸. Zoals tabel 4 toont, verwacht het ROA tot 2030 vrijwel geen knelpunten in de beroepsgroepen *databank- en netwerkspecialisten* en *manager ICT*. Voor de beroepsgroep *adviseurs marketing, public relations en sales* geldt dat er geen knelpunten worden voorzien tot 2030. We benadrukken dat ook deze categorieën slechts beperkt aansluiten op de beoogde Ad AI Coördinator.

Tabel 4 – Landelijke arbeidsmarktprognoses beroepsgroepen tot 2030 (ROA, 2026b)

Beroepsgroep	Variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Databank- en netwerkspecialisten	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2030		2.400	2	0,4	Gem.
	Verwachte vervangingsvraag tot 2030		12.100	12	2	Laag
	Verwachte baanopeningen tot 2030		14.500	15	2,3	Laag
	ITKB toek. knelpunten beroepsgroep in 2030	0,847				Vrijwel geen
Managers ICT	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2030		1.600	5	0,8	Hoog
	Verwachte vervangingsvraag tot 2030		2.400	7	1,2	Erg laag
	Verwachte baanopeningen tot 2030		4.000	12	1,9	Laag
	ITKB toek. knelpunten beroepsgroep in 2030	0,857				Vrijwel geen
Adviseurs marketing, public relations en sales	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2030		4.900	2	0,3	Gem.
	Verwachte vervangingsvraag tot 2030		17.900	7	1,1	Erg laag
	Verwachte baanopeningen tot 2030		22.800	9	1,4	Erg laag
	ITKB toek. knelpunten beroepsgroep in 2030	0,891				Geen

¹⁶ Onder deze beroepsgroep wordt de volgende relevante functie ingedeeld: databank- en netwerkspecialisten.

¹⁷ Onder deze beroepsgroep wordt de volgende relevante functie ingedeeld: managers informatie- en communicatietechnologie.

¹⁸ Onder deze beroepsgroep wordt de volgende relevante functie ingedeeld: vertegenwoordigers informatie- en communicatietechnologie.

UWV – Spanningsindicator¹⁹

De spanningsindicator van het UWV toont de verhouding tussen vraag en aanbod in beroepsgroepen. Tabellen 5 en 6 tonen respectievelijk de landelijke en regionale spanningswaarden voor de relevante beroepsgroepen *databank- en netwerkspecialisten*, *managers ICT* en *adviseurs marketing, public relations en sales*. Zowel landelijk als regionaal typeert het UWV de landelijke verhouding tussen vraag en aanbod voor de beroepsgroep *databank- en netwerkspecialisten* in het eerste kwartaal van 2026 als **zeer krap**. Voor de beroepsgroepen *managers ICT* en *adviseurs marketing, public relations en sales* typeert UWV de landelijke en regionale verhouding tussen vraag en aanbod in het eerste kwartaal van 2026 als **krap**. De krapte is voor alle beroepsgroepen ongeveer gelijk gebleven, kijkend naar voorgaande kwartalen. Dit toont aan dat er een systematische krapte is op de arbeidsmarkt voor deze beroepsgroepen, zowel landelijk als regionaal.

Tabel 5 – Landelijke spanningsindicator beroepsgroepen (UWV, 2026a)

Beroepsgroep	Q1 2026	Q4 2025	Q3 2025	Q2 2025	Q1 2025	Q4 2024
Databank- en netwerkspecialisten	7,26 (zeer krap)	7,30 (zeer krap)	7,88 (zeer krap)	8,52 (zeer krap)	8,77 (zeer krap)	10,07 (zeer krap)
Managers ICT	1,77 (krap)	1,87 (krap)	1,99 (krap)	2,15 (krap)	2,49 (krap)	2,80 (krap)
Adviseurs marketing, public relations en sales	2,52 (krap)	2,63 (krap)	2,46 (krap)	2,70 (krap)	2,77 (krap)	2,75 (krap)

Tabel 6 – Regionale spanningsindicator beroepsgroepen Noord-Brabant (UWV, 2026a)

Beroepsgroep	Q1 2026	Q4 2025	Q3 2025	Q2 2025	Q1 2025	Q4 2024
Databank- en netwerkspecialisten	7,03 (zeer krap)	5,97 (zeer krap)	5,83 (zeer krap)	6,88 (zeer krap)	7,35 (zeer krap)	8,24 (zeer krap)
Managers ICT	1,72 (krap)	1,80 (krap)	1,62 (krap)	1,94 (krap)	2,43 (krap)	2,38 (krap)
Adviseurs marketing, public relations en sales	2,32 (krap)	2,31 (krap)	2,64 (krap)	2,62 (krap)	2,83 (krap)	2,47 (krap)

Kortom, de traditionele categorieën sluiten niet goed aan bij de nieuwheid van de beoogde Ad AI Coördinator. Binnen de categorieën zijn veel andere niet-relevante opleidingen en beroepen opgenomen, waardoor de ROA-prognoses en UWV-spanningsindicatoren ook slechts beperkt inzicht geven in de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad AI Coördinator. De toenemende vraag naar professionals met een profiel als de Ad AI Coördinator volgt wel uit diverse (kwalitatieve) bronnen die we hieronder bespreken.

¹⁹ [UWV \(2026\) Dashboard Spanningsindicator](#)

UWV - Op weg naar AI die werkt voor iedereen (2025)²⁰

Het UWV onderzocht in dit rapport de gevolgen van AI voor de arbeidsmarkt. Volgens dit rapport is het voor veel werkgevers momenteel al lastig om personeel te vinden dat over de gewenste vaardigheden beschikt, zowel door de krapte als door de snelheid waarin ontwikkelingen binnen beroepen plaatsvinden. Naar verwachting blijft dit door de opkomst van AI steeds moeilijker worden.

Door AI verwacht meer dan de helft van de werkgevers (51%) dat scholingsbehoeftes de komende vijf jaar zullen veranderen en 42% van de werkgevers verwacht dat andere vaardigheden nodig zijn bij medewerkers. Daarnaast zullen nieuwe beroepen gaan ontstaan, verwacht wordt dat er door de opkomst van AI veel meer digitale professionals nodig zullen zijn. Dit gaat bijvoorbeeld om werknemers die AI-toepassingen begrijpen en gaan (door)ontwikkelen, maar ook trainers en consultants op AI-gebied. Deze nieuwe beroepen slaan een brug tussen technische AI-toepassingen (en uitkomsten daarvan) en degenen die iets met die uitkomsten moeten. De Ad AI Coördinator sluit bij uitstek aan op deze vraag naar professionals die een brug kunnen slaan tussen AI en de praktijk en zich richten op toepassingen.

Werkgevers verwachten verder dat de behoefte aan op- en bijscholing zal groeien door AI. Werkgevers vinden het lastig om ontwikkelingen rondom AI bij te houden en verwachten daarom dat het onderwijs meer gaat inspelen op scholingsmogelijkheden voor het werkveld. Flexibiliteit en modulair onderwijs zijn hierbij een vereiste. De deeltijd Ad AI Coördinator sluit goed aan op deze ontwikkelingen en biedt scholingsmogelijkheden voor huidige medewerkers aan.

UWV - AI-gebruik blijft stijgen, begeleiding blijft achter (2026)²¹

Recentere cijfers van het UWV laten zien dat deze ontwikkeling zich duidelijk doorzet en dat het gebruik van AI binnen organisaties snel toeneemt. In dit artikel staat het UWV stil bij de impact van AI op de arbeidsmarkt. Uit onderzoek onder werkgevers blijkt dat hoe groter de organisatie, hoe vaker er met AI wordt gewerkt. Voornamelijk binnen de sectoren informatie en communicatie (42%), specialistische zakelijke dienstverlening (16%) en financiële dienstverlening (13%) wordt in (zeer) sterke mate gebruik gemaakt van AI. Deze percentages zijn het afgelopen jaar zeer snel gestegen. Daarnaast zijn er nog maar weinig organisaties die AI helemaal niet gebruiken; in een jaar tijd is deze groep bijna gehalveerd. Het gaat voornamelijk om kleine organisaties (tussen de 2 en 19 medewerkers) binnen de sectoren horeca en detailhandel, bouw, sociaal werk en kinderopvang.

Doordat veel beroepen zullen veranderen door AI worden scholing en ontwikkeling steeds belangrijker. Ongeveer de helft van de bevroegde werkgevers geeft aan te verwachten dat werknemers andere scholing nodig hebben door AI. Ook verwacht ongeveer de helft van de werkgevers dat andere soorten vaardigheden steeds belangrijker worden door AI, zoals samenwerken, sociale en communicatieve vaardigheden, digitale, kritische en ethische vaardigheden en aanpassingsvermogen. Slechts 14% verwacht geen gebruik te gaan maken van AI in de komende 5 jaar, terwijl dit in het najaar van 2025 nog 34% was. Bijna alle sectoren verwachten dat AI de komende 5 jaar een belangrijke rol gaat spelen. Voordat AI efficiënt ingezet kan worden binnen een organisatie is begeleiding van werknemers en een goede implementatie van groot belang. Zo'n 61% van de werkgevers waar AI momenteel in de organisatie wordt ingezet, biedt hun werknemers begeleiding aan bij het gebruik van AI. Een mogelijke verklaring voor het nog niet begeleiden

²⁰ [UWV \(2025\) - Op weg naar AI die werkt voor iedereen](#)

²¹ [UWV \(2026\) - AI-gebruik blijft stijgen, begeleiding blijft achter](#)

van werknemers bij het gebruik van AI (39%), is dat werkgevers nog zoekende zijn naar goede en veilige manieren om AI toe te passen. Het is mogelijk dat veel van deze werknemers met AI werken zonder dat daar duidelijke richtlijnen of processen voor zijn ingericht vanuit de werkgever. Dit kan risico's opleveren voor de bedrijfsvoering.

Deze bron toont aan dat er een duidelijke stijging te zien is in het gebruik van AI in organisaties en dat deze stijging zal blijven groeien de komende jaren. Hierdoor is scholing nodig, evenals het begeleiden van werknemers en het opstellen van duidelijke richtlijnen of processen. De Ad AI Coördinator sluit hier bij uitstek op aan en kan bijdragen aan deze behoeften vanuit het werkveld, zowel in de vorm van op- en bijscholing van huidige medewerkers als het opleiden van nieuwe medewerkers die AI-toepassingen kunnen implementeren.

CBS - AI-monitor 2024 (2025)²²

De AI-monitor geeft een beeld van AI-gebruik door bedrijven en het aanbod van AI-opleidingen. In 2024 maakte 23% van de Nederlandse bedrijven met minimaal tien medewerkers gebruik van één of meer AI-technieken. Een stijging van bijna acht procentpunten ten opzichte van 2023. Deze bedrijven vertegenwoordigen 51% van de totale Nederlandse bedrijfsomzet en passen AI vooral toe voor marketing/sales en administratieve processen of managementtaken. Ook laat de monitor zien dat het aantal studenten dat zich inschreef voor brede AI-programma's tussen 2018/2019 en 2022/2023 met 23% is gestegen. Het aantal studenten in meer gespecialiseerde AI-programma's is tussen 2018/2019 en 2023/2024 verdubbeld. In de periode 2018-2024 werden daarnaast ongeveer 8.725 AI-vacatures gevonden en sinds eind 2022 verschijnen zo'n 430 vacatures per kwartaal. Het aantal vacatures in de periode begin 2018 tot midden 2024 was het hoogst in de provincies Noord-Holland (2.270 vacatures), Zuid-Holland (1.435 vacatures) en Noord-Brabant (1.205 vacatures). Deze monitor laat zien dat AI steeds vaker door bedrijven wordt gebruikt, studenten vaker interesse hebben in AI-gerelateerde scholing en dat er op de (regionale) arbeidsmarkt regelmatig AI-vacatures worden geplaatst. Dit toont een behoefte aan de Ad AI Coördinator aan. Hoewel de AI-monitor een breder AI-profiel lijkt te hanteren²³ geeft dit blijk van een sterk toenemende (algemenere) arbeidsmarktbehoefte aan AI-professionals, zoals afgestudeerden van de Ad AI Coördinator.

Sociaal-Economische Raad - AI en werk: Samen naar een werkende toekomst met AI (2025)²⁴

Ook de Sociaal-Economische Raad (SER, 2025) wijst op een groeiende behoefte aan professionals die AI niet alleen technisch begrijpen, maar toepassingen ook effectief en verantwoord kunnen inzetten binnen organisaties. In het rapport beschrijft de SER dat hoewel AI al langer bestaat, de invloed ervan tot voor kort beperkt was. Tegenwoordig wordt op de arbeidsmarkt desalniettemin steeds vaker gevraagd naar AI-experts, zijn nieuwe bedrijven ontstaan met AI in het hart van de operatie en zijn de private investeringen in de ontwikkeling in AI wereldwijd aanzienlijk gestegen. De SER adviseert in dit rapport richting het kabinet om te zorgen dat het potentieel van AI wordt benut, met aandacht voor werknemers. Uit onderzoek blijkt dat AI zonder voldoende kennis en vaardigheden niet effectief kan worden ingezet en dit een van de

²² [CBS \(2025\) - AI-monitor 2024](#)

²³ "Inhoudelijk richt het rapport zich op bedrijven die AI produceren, bedrijven die AI gebruiken, AI-opleidingen inclusief de overgang naar de arbeidsmarkt, en de vraag naar arbeidskrachten met AI-vaardigheden. [...] Deze technologieën zijn machine learning, service robots of autonome voertuigen, robot-ondersteunende procesautomatisering, spraakherkenning, afbeeldingherkenning, text mining en natural language generation."

²⁴ [SER \(2025\) - AI en werk: Samen naar een werkende toekomst met AI](#)

belangrijkste belemmeringen is bij het gebruik (willen) maken van AI. Volgens de SER vraagt het benutten van AI om voldoende werkenden met de juiste kennis en vaardigheden, waarbij het "niet alleen om technische kennis" gaat, maar ook om het vermogen om "AI-toepassingen te duiden en op de juiste manier in te zetten" (p. 97). Het is daarom van belang dat scholing wordt ingezet om het kennisniveau te vergroten. De SER raadt het kabinet aan om digitale en AI-vaardigheden structureel op te nemen in curricula en bestaande initiatieven te gebruiken.

Daarnaast vraagt succesvolle AI-adoptie om aandacht voor de implementatie in organisaties. De SER benadrukt dat de effecten van AI mede afhangen van de wijze van implementatie en van de mate waarin een organisatie is voorbereid op de verandering (p. 87). Ook benadrukt de SER dat AI-toepassingen het beste werken wanneer werknemers betrokken worden bij de technologie en hier vertrouwen in hebben. Deze behoefte sluit sterk aan bij het profiel van de beoogde opleiding: afgestudeerden combineren technische kennis van AI met vaardigheden op het gebied van implementatie, projectmanagement, communicatie en ethiek, waardoor zij bestaande AI-toepassingen kunnen vertalen naar en verantwoord implementeren in de beroepspraktijk.

TNO - Verantwoord opschalen van AI door de overheid (2026)²⁵

Ook TNO (2026) wijst op een behoefte aan kennis en vaardigheden die verder gaan dan de technische ontwikkeling van AI. Uit onderzoek naar het verantwoord opschalen van AI-toepassingen door de overheid blijkt dat succesvolle implementatie wordt bepaald door een samenspel van technische, organisatorische, juridische, ethische en menselijke factoren. TNO benadrukt daarbij dat organisaties "expliciet adoptie naast technische oplevering" moeten organiseren: een technisch werkende AI-toepassing leidt niet automatisch tot succesvol gebruik (p.35). Hiervoor zijn onder meer aandacht voor bestaande werkprocessen, cultuur, draagvlak, AI-geletterdheid, stakeholders en governance nodig. Hier kunnen afgestudeerden van de opleiding bij uitstek op inspelen. Afgestudeerden worden opgeleid om bestaande AI-toepassingen te vertalen naar de beroepspraktijk, deze in werkprocessen te implementeren en de adoptie ervan op een verantwoorde manier te begeleiden.

RaboResearch - Hoe AI de sectoren IT en zakelijke dienstverlening verandert (2026)²⁶

RaboResearch (2026) beschrijft dat AI naar verwachting grote impact heeft op de IT-sector en zakelijke dienstverlening, doordat werkzaamheden, processen en benodigde vaardigheden veranderen. Om het potentieel van AI daadwerkelijk te benutten, zijn niet alleen technische expertise, maar ook een goede inbedding van AI in werkprocessen nodig. *"AI levert pas waarde wanneer data betrouwbaar, veilig en goed beheerd is, en wanneer toepassingen zijn ingebed in dagelijkse workflows; veel initiatieven stranden juist door gebrekkige integratie en onvoldoende aansluiting op de bedrijfscontext."*

Ook is volgens RaboResearch aandacht voor governance, risicobeheersing en vertrouwen nodig om AI te benutten. *"[...] dit vereist heldere kaders voor privacy, ethiek en uitlegbaarheid, zodat medewerkers, klanten en toezichthouders kunnen vertrouwen op de kwaliteit en zorgvuldigheid van AI-ondersteunde dienstverlening."*

Organisaties hebben daarmee behoefte aan professionals die de verbinding kunnen leggen tussen AI-technologie en de organisatorische praktijk. Dit sluit aan bij het profiel van de Ad AI Coördinator,

²⁵ [TNO \(2026\) - Verantwoord opschalen van AI door de overheid](#)

²⁶ [RaboResearch \(2026\) - Hoe AI de sectoren IT en zakelijke dienstverlening verandert](#)

afgestudeerden combineren technische AI-kennis met vaardigheden op het gebied van implementatie, projectmanagement, communicatie en ethiek, zodat zij bestaande AI-toepassingen effectief en verantwoord kunnen toepassen binnen organisaties.

Platform Talent voor Technologie - De effecten van AI op de (digitale) arbeidsmarkt (2026)²⁷

Ook onderzoek van Digitaal Talent Nederland en Platform Talent voor Technologie (2026) onderstreept dat het potentieel van AI niet uitsluitend wordt bepaald door de technologie zelf, maar juist door de wijze waarop deze in de beroepspraktijk wordt toegepast. De auteurs wijzen erop dat tegenvallende resultaten van AI-toepassingen mede worden toegeschreven aan *"gebrekkige implementatie door bedrijven en een gebrek aan vaardigheden bij werknemers"* (p. 1). Daarnaast kunnen productiviteitswinsten pas na verloop van tijd zichtbaar worden, omdat technologische adoptie organisatorische aanpassingen vraagt en investeringen nodig zijn in zowel vaardigheden als processen (p. 4). Deze bevindingen wijzen op een behoefte aan professionals die bestaande AI-technologie niet alleen kunnen gebruiken, maar deze ook kunnen verbinden aan concrete werkprocessen en organisatievraagstukken. Dit sluit aan bij het praktijkgerichte profiel van de beoogde opleiding, waarin studenten worden voorbereid op het toepassen, implementeren en verantwoord inbedden van bestaande AI-oplossingen in de beroepspraktijk.

UWV - Regio in Beeld 2025-2026 (2025)²⁸

Voor alle relevante regio's voor de Ad AI Coördinator (Noordoost-Brabant, West-Brabant, Midden-Brabant en Zuidoost-Brabant) geldt dat het aantal banen toe blijft nemen tot 2027. Voor de regio's geldt dat verschillende sectoren – waaronder de relevante sectoren zorg & welzijn, specialistische zakelijke diensten, financiële diensten en ICT – kampen met personeelstekorten. Door krapte op de arbeidsmarkt zoeken bedrijven vaker naar alternatieven, zoals meer inzet van technologie door de inzet van AI. Het is belangrijk dat opleidingen aansluiten op de vraag van werkgevers om een goed werkende arbeidsmarkt te creëren. Voor werkenden is het belangrijk om scholing te blijven volgen zodat zij bij kunnen blijven in hun vakgebied en om andere of nieuwe vaardigheden te ontwikkelen.

7.2 Vacatureanalyse

Avans heeft Ennëus gevraagd een vacatureanalyse uit te voeren (zie ook bijlage 6²⁹). Doel was het in kaart brengen van de ontwikkeling in de vacatures waarvoor afgestudeerden van de Ad AI Coördinator in aanmerking komen. Voor deze analyse is gebruik gemaakt van vacaturedata van Textkernel, daterend van peildatum 18 juni 2026 en teruggaand tot vijf jaar daarvoor. In deze vacaturedata is zo scherp en nauwkeurig mogelijk geselecteerd op criteria die aansluiten bij de Ad AI Coördinator om relevante vacatures in beeld te krijgen. Hierbij is rekening gehouden met de nieuwheid van de functies rondom AI door de zoekselectie breed te starten, maar daarbij niet-relevante functies te excluseren. Voor een volledige en uitgebreide beschrijving van de databron en de selectiemethode zie bijlage 6, paragraaf 2.3. Op basis van deze selectie zijn vervolgens de geplaatste vacatures geanalyseerd, onder andere naar gevraagde beroepen, letterlijke vacaturetitels, het gevraagde opleidingsniveau en vaardigheden. Om een nader (kwalitatief) beeld te geven is tevens een set van 20 voorbeeldvacatureteksten bijgevoegd (bijlage 6).

²⁷ [Digitaal Talent Nederland \(2026\) - De effecten van AI op de \(digitale\) arbeidsmarkt](#)

²⁸ [Regio in Beeld 2025-2026 West-Brabant](#), [Regio in Beeld 2025-2026 Midden-Brabant](#), [Regio in Beeld 2025-2026 Zuidoost-Brabant](#), [Regio in Beeld 2025-2026 Noordoost-Brabant](#)

²⁹ In deze rapportage is de werktitel Ad AI Translator gehanteerd.

Uit de vacatureanalyse volgt dat er zowel landelijk als regionaal een sterk stijgende trend is voor vacatures voor de Ad AI Coördinator. Waar landelijk tussen juni 2021 en mei 2022 30 vacatures zijn geplaatst voor de zoekopdracht, is dit gestegen naar 315 vacatures tussen juni 2025 en de peildatum. In de regio (provincie Noord-Brabant) zijn in de afgelopen vijf jaar 85 relevante vacatures geplaatst voor het profiel van de Ad AI Coördinator, de meerderheid van deze vacatures is in het laatste jaar geplaatst (51). Uit de vacatureanalyse blijkt – ondanks de nieuwigheid van de functies – dan ook reeds een substantiële en specifieke behoefte aan professionals met het profiel van de Ad AI Coördinator. Een nadere blik op de vacatures geeft blijk van een goede aansluiting op het opleidingsprofiel, het niveau en het uitstroomprofiel van de Ad AI Coördinator. Zo wordt in de vacatures veelal gevraagd om vaardigheden als kunstmatige intelligentie, innovatie, automatisering, consultancy, communicatie en werken in groepsverband. Bij uitstek vaardigheden die aansluiten bij het profiel van de Ad AI Coördinator.

Een bredere aanvullende analyse die vacatures waarin gevraagd wordt naar AI-vaardigheden in kaart heeft gebracht (op Ad-niveau), laat bovendien zien dat er reeds grote behoefte is in de regio aan professionals met AI-vaardigheden (zie ook bijlage 6, par. 5.2).

7.3 Werkveldenquête

Uit de werkveldenquête (zie ook par. 6.3 en bijlage 4 en 5) volgt een grote op- en bijscholingsbehoefte middels de beoogde Ad AI Coördinator in het regionale werkveld. Van de 61 deelnemende respondenten, die allen in staat zijn om gezaghebbende uitspraken te doen over de scholingsbehoefte aan dit type afgestudeerden, geeft 57% (n=35) aan dat er de organisatie binnen nu en twee jaar behoefte heeft aan het op- of bijscholen van huidige medewerkers middels de Ad AI Coördinator. In totaal geven zij aan jaarlijks 323-1286 medewerkers te willen op- of bijscholen middels de beoogde Ad AI Coördinator. De substantiële behoefte aan op- en bijscholing die uit de enquête naar voren komt benadrukt dat organisaties AI steeds nadrukkelijker onderdeel laten worden van hun primaire processen. De opleiding voorziet daarmee niet alleen in een initiële opleidingsbehoefte, maar ook in een bredere en duurzame scholingsvraag vanuit het werkveld.

In de werkveldenquête is tevens gevraagd naar de behoefte aan nieuwe medewerkers met het profiel van de Ad AI Coördinator van Avans. Bijna een derde (30%, n=20) van de 67 respondenten die uitspraken kunnen doen over de behoefte aan nieuwe medewerkers, geeft aan binnen nu en twee jaar behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers. De totale jaarlijkse behoefte komt neer op 17-42 nieuwe medewerkers. Een deel van de werkgevers kan nog niet exact aangeven hoeveel nieuwe medewerkers met dit profiel de komende jaren nodig zijn. Uit de toelichtingen blijkt echter dat dit niet zozeer voortkomt uit twijfel over de relevantie van AI, maar vooral uit het feit dat veel organisaties zich nog in een vroege fase van AI-adoptie bevinden. Werkgevers geven aan dat functies, verantwoordelijkheden en organisatievormen rondom AI nog in ontwikkeling zijn. De resultaten wijzen daarmee op een arbeidsmarkt die zich momenteel ontwikkelt en professionaliseert, waarbij de behoefte aan professionals die AI op verantwoorde wijze kunnen implementeren en organiseren steeds duidelijker zichtbaar wordt.

Van de werkgevers geeft 44% aan dat er binnen de organisatie binnen nu en twee jaar ruimte is voor duale leerwerkplekken voor studenten van de Ad AI Coördinator. In totaal geven zij aan jaarlijks 19-36 leerwerkplekken te voorzien.

Een overgrote meerderheid van de respondenten (85%) geeft bovendien aan dat zij de Ad AI Coördinator van toegevoegde waarde vinden op het huidige regionale opleidingsaanbod. Zij zien een behoefte aan dit type professional in de regio en zien tegelijkertijd dat het huidige opleidingsaanbod zich hier beperkt op richt. Uit de werkveldenquête volgt bovendien dat er niet alleen behoefte aan AI-gerelateerde kennis en vaardigheden is, maar vooral ook een behoefte aan professionals die AI-toepassingen kunnen **vertalen** naar organisatievraagstukken, implementaties begeleiden, medewerkers meenemen in veranderingen en de verbinding leggen tussen technische en niet-technische stakeholders. Dit sluit nauw aan bij het profiel van de Ad AI Coördinator.

8. Noodzaak tot start nieuwe opleiding (art. 6 lid 1 sub b in samenhang met lid 3)

Conform de regeling macrodoelmatigheid behandelen we achtereenvolgens waarom de Ad AI Coördinator een noodzakelijke aanvulling is op het huidige opleidingsaanbod (8.1), die onmogelijk via het bestaande aanbod kan worden vormgegeven (8.2) en die geen negatieve spreidingsgevolgen heeft voor dit aanbod (8.3).

8.1 Noodzakelijke aanvulling

De toepassingen van AI ontwikkelen zich in een hoog tempo. Zoals uit de UWV-rapportages blijkt (zie par. 7.1) zien steeds meer organisaties het belang van het toepassen van AI om hun processen te verbeteren en/of te versnellen. Juist om AI-toepassingen te implementeren in organisaties, verschuift de behoefte steeds meer naar professionals die de AI-toepassingen kunnen selecteren en implementeren in de dagelijkse praktijk. Ook uit de werkveldenquête (zie par. 7.3 en bijlage 4) volgt dat het werkveld behoefte heeft aan Ad-professionals die juist kunnen ondersteunen bij het *toepassen in de praktijk*. Zo'n 85% van de respondenten vindt ook dat de Ad AI Coördinator van toegevoegde waarde is op het regionale opleidingsaanbod.

Zoals uit hoofdstuk 5 blijkt, speelt AI binnen het landelijke opleidingsaanbod echter met name een rol bij ICT-opleidingen en niet bij economische opleidingen. Deze bestaande opleidingen sluiten beter aan op engineer-functies, waarin professionals complexe AI-toepassingen programmeren. Voor de bredere toepassing van bestaande AI-toepassingen hebben professionals naast basiskennis van de technische kanten van AI juist ook kennis en praktijkgerichte vaardigheden nodig van de zakelijke en procesmatige kant van organisaties en over de maatschappelijke en ethische kanten. Gezien de snelle opkomst en vraag naar professionals die AI-toepassingen in de praktijk kunnen toepassen, is de Ad AI Coördinator een noodzakelijke aanvulling op het opleidingsaanbod.

Daarbij volgt uit de werkveldenquête (bijlage 4) dat de behoefte aan het profiel van de AI Coördinator sectoroverstijgend wordt herkend. Werkgevers uit onder meer de overheid, industrie, logistiek, het onderwijs, de zakelijke dienstverlening en de maakindustrie benoemen vergelijkbare uitdagingen op het gebied van AI-adoptie, procesoptimalisatie, verandermanagement en de verbinding tussen technologie en organisatie. De behoefte aan dit profiel is daarmee niet gebonden aan één specifieke sector, maar weerspiegelt een bredere arbeidsmarktontwikkeling waarin organisaties behoefte hebben aan professionals die de implementatie en verantwoorde toepassing van AI kunnen begeleiden. Uit de toelichtingen van werkgevers blijkt bovendien dat zij niet alleen behoefte hebben aan aanvullende AI-vaardigheden binnen bestaande functies, maar aan een specifiek beroepsprofiel dat momenteel beperkt terugkomt in het bestaande opleidingsaanbod. Werkgevers noemen daarbij onder meer implementatievermogen, organisatiekundige kennis, communicatievaardigheden, verandermanagement, ethisch handelen en het kritisch beoordelen van AI-toepassingen. Juist de combinatie van deze competenties vormt de kern van het profiel van de Ad AI Coördinator. De resultaten van de werkveldenquête onderbouwen daarmee de behoefte aan een herkenbaar en onderscheidend beroepsprofiel dat aansluit bij de doelstelling van de beoogde opleiding.

8.2 Onmogelijk via het bestaande opleidingsaanbod

De Ad AI Coördinator kent een eigen combinatie van kennis, vaardigheden en leeruitkomsten die onvoldoende aansluit bij bestaande opleidingen in zowel het ICT- als het economische domein. Daardoor kan de opleiding niet als track of specialisatie binnen het bestaande aanbod worden vormgegeven.

Enerzijds sluit het profiel van de beoogde Ad AI Coördinator onvoldoende aan bij bestaande Ad ICT-opleidingen waar de focus ligt op het analyseren, ontwikkelen, realiseren en beheren van technische oplossingen. De Ad AI Coördinator leidt daarentegen op voor professionals die bestaande AI-toepassingen selecteren, implementeren en verbinden aan organisatorische vraagstukken en bedrijfsprocessen. Naast basiskennis van AI vraagt dit om vaardigheden op het gebied van onder meer procesverbetering, verandermanagement, communicatie en verantwoord AI-gebruik. Daarmee wijken het beroepsprofiel en de benodigde leeruitkomsten wezenlijk af van het profiel van een ICT-opleiding. Dit beeld wordt ondersteund door de afstemming met relevante interne en externe stakeholders (zie paragraaf 4 en bijlage 7).

Anderzijds kan de Ad AI Coördinator ook niet worden ondergebracht in bestaande opleidingen in het economische domein. Hoewel deze opleidingen aandacht besteden aan bedrijfsprocessen en organisatievraagstukken, vraagt het beroepsprofiel van de AI Coördinator om een substantiële kennisbasis op het gebied van AI. Studenten moeten AI-toepassingen kunnen beoordelen en selecteren, de mogelijkheden en beperkingen ervan begrijpen en de technische, maatschappelijke en ethische aspecten kunnen vertalen naar de beroepspraktijk. Juist de combinatie van AI-kennis en organisatiekundige en veranderekundige vaardigheden vormt de kern van de opleiding.

De toepassing van AI raakt bovendien steeds meer verschillende sectoren en organisatieprocessen. Daardoor ontstaat behoefte aan een breed profiel waarin technische basiskennis wordt gecombineerd met kennis van bedrijfsprocessen, implementatie, verandering en verantwoord AI-gebruik. Juist deze sectoroverstijgende combinatie maakt dat de opleiding niet logisch binnen één bestaande ICT- of economische opleiding kan worden ondergebracht. De werkveldenquête ondersteunt dat werkgevers uit uiteenlopende sectoren behoefte hebben aan een profiel waarin AI-kennis wordt gecombineerd met vaardigheden op het gebied van implementatie, organisatieverandering, stakeholdermanagement en verantwoorde technologie-inzet. Daarmee ondersteunt de werkveldenquête de positionering van de Ad AI Coördinator als een zelfstandige opleiding met een eigen en onderscheidend beroeps- en opleidingsprofiel, dat niet vanzelfsprekend binnen bestaande opleidingen of specialisaties kan worden ondergebracht.

Ook is onderzocht of aansluiting mogelijk is bij bestaande landelijke Ad-profielen binnen het economische domein of het ICT-domein. Hieruit blijkt dat de Ad AI Coördinator qua kennisbasis, leeruitkomsten en beroepsprofiel onvoldoende aansluit bij bestaande opleidingen. Dit onderstreept de keuze voor een zelfstandige opleiding met een eigen en onderscheidend beroeps- en opleidingsprofiel.

Ten slotte is de verwachting dat AI zich de komende jaren snel blijft doorontwikkelen. In *Tracks in het hoger onderwijs*³⁰, dat in opdracht van het ministerie van OCW is opgesteld, wordt beschreven dat verzelfstandiging van een track in beeld komt wanneer ontwikkelingen binnen een werkveld ertoe leiden dat andere competenties en leerdoelen relevant worden (p. 36). Bij AI is bij uitstek de verwachting dat de

³⁰ ResearchNed (2018) – Tracks in het hoger onderwijs ([link](#))

ontwikkelingen snel gaan, de arbeidsmarkt meebeweegt en daarmee ook de benodigde competenties en leerdoelen blijven veranderen. Positionering als track binnen een bestaande opleiding biedt daarmee onvoldoende ruimte, omdat deze competenties en leerdoelen zich naar verwachting zodanig blijven ontwikkelen dat zij steeds minder goed binnen de eindkwalificaties van één bestaande opleiding passen.

8.3 Geen negatieve spreidingsgevolgen

Naar verwachting heeft de Ad AI Coördinator geen negatieve gevolgen voor de spreiding van het landelijke bestaande opleidingsaanbod. Daarbij is het van belang dat er geen sterk verwant bekostigd aanbod is (in de regio). Zoals beschreven in paragraaf 5 zijn er binnen het bestaande aanbod een paar zijdelings verwante bekostigde opleidingen. Deze opleidingen kennen echter een andere inhoudelijke focus (technische kant van AI), leiden op tot meer technische functies en zijn naar verwachting vooral interessant zijn voor een andere, meer technische, doelgroep. Juist het onderwerp AI en de combinatie van technische en niet-technische vaardigheden, zal naar verwachting een nieuwe instroomdoelgroep aanspreken.

Ook vanuit het toeleverend onderwijs is positief gereageerd op de voorgenomen opleiding. Het Koning Willem I College ziet kansen voor samenwerking en een versterking van de doorlopende leerlijn tussen mbo en hbo op het gebied van AI. Dit ondersteunt de verwachting dat de Ad AI Coördinator aanvullend is op het bestaande opleidingsaanbod en primair nieuwe instroom zal genereren, in plaats van studenten te onttrekken aan bestaande opleidingen. Daarbij volgt uit de instroomenquête (zie paragraaf 6.1 en bijlage 1) dat de reisbereidheid tot de opleidingslocatie van deze groep doorstromende studenten begrensd is, waardoor de afstand tot de opleidingslocatie naar verwachting meespeelt in hun opleidingskeuze. Uit de instroomenquête volgt dat 70% maximaal 45 minuten wil reizen naar de opleiding en daarvan de helft maximaal 30 minuten. Ook wordt de locatie van de opleiding in toelichtingen genoemd als factor bij de afweging om de opleiding wel of niet te volgen. Op basis hiervan verwachten we dat het verzorgingsgebied van de opleiding in belangrijke mate regionaal zal zijn. Dit ondersteunt de verwachting dat de nieuwe opleiding vooral regionale instroom zal aantrekken en de beoogde opleiding niet zal leiden tot negatieve spreidingsgevolgen voor bestaande opleidingen.

Daarbij voorzien we ook een grote LLO-behoefte aan deze Ad, zoals ook volgt uit de werkveldenquête (zie bijlage 5). Een deel van de instroom in de deeltijdvorm, maar wellicht ook duale vorm, komt naar verwachting uit het werkveld.

9. Aansluiting instellingsprofiel (art. 6 lid 1 sub b in samenhang met lid 4)

Avans Hogeschool is een brede hogeschool met vestigingen in onder andere Den Bosch, Breda en Tilburg. Als kennisinstelling is Avans stevig verankerd in de regio en werkt zij intensief samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden. De Ad AI Coördinator sluit hierbij aan door studenten op te leiden tot professionals die organisaties ondersteunen bij het verantwoord en effectief inzetten van artificiële intelligentie. De opleiding richt zich daarbij op het realiseren van waarde met AI binnen uiteenlopende bedrijfs- en maatschappelijke contexten, waaronder het mkb, de zorg en de publieke sector.

Binnen Avans is AI gepositioneerd als een dwarsdoorsnijdend thema dat terugkomt in meerdere Centres of Expertise (CoE's), waaronder Brede Welvaart en Nieuw Ondernemerschap, Veiligheid & Veerkracht, MNEXT en Perspectief in Gezondheid. In deze onderzoeksomgevingen wordt gewerkt aan maatschappelijke opgaven waarin data en AI een steeds belangrijkere rol spelen, bijvoorbeeld op het gebied van energietransitie, zorginnovatie en een veilige en veerkrachtige leefomgeving. De Ad AI Coördinator sluit hierop aan door studenten te leren AI-oplossingen te vertalen naar concrete toepassingen en organisatorische en maatschappelijke waarde. Waar de Centres of Expertise zich richten op onderzoek en innovatie, ligt binnen de Associate degree de nadruk op implementatie en toepassing in de beroepspraktijk.

De beoogde opleiding maakt daarnaast onderdeel uit van een bredere, samenhangende AI-leerlijn binnen Avans. Na afronding van de Ad kunnen studenten doorstromen naar een passende bacheloropleiding, waarin verdere verdieping op AI mogelijk is via keuzeonderwijs en/of minoren. Na het afronden van een bacheloropleiding kunnen zij hun ontwikkeling vervolgen in de masteropleiding *AI Translator*. Binnen deze leerlijn heeft de Ad een eigen positie op NLQF-niveau 5: de nadruk ligt op praktijkgericht leren en het ontwikkelen van handelingsbekwaamheid bij het implementeren en toepassen van bestaande AI-oplossingen in de praktijk. Daarmee vormt de opleiding een schakel tussen instroom vanuit het mbo en verdere doorstroom binnen het hoger onderwijs en draagt zij bij aan het opleiden en behouden van talent in de regio. Deze samenhangende opbouw van het opleidingsaanbod draagt bij aan de macrodoelmatigheid, doordat de doorstroom wordt versterkt, onnodige versnippering zoveel mogelijk wordt voorkomen en het aanbod complementair is ingericht ten opzichte van bestaande opleidingen binnen Avans en de regio.

De beoogde opleiding past binnen de strategische koers van Avans gericht op toekomstbestendig onderwijs en het opleiden van wendbare professionals die technologie kunnen plaatsen in een bredere organisatorische en maatschappelijke context. Ook de kernwaarden van Avans – persoonlijk, ambitieus, professioneel en open – zijn herkenbaar in de opzet van de opleiding, onder meer in de intensieve begeleiding van studenten en de nauwe samenwerking met het werkveld. De Ad AI Coördinator sluit dan ook bij uitstek aan bij het profiel van Avans, als regionaal verankerde en praktijkgerichte hogeschool en bij de positie die AI binnen het onderwijs, onderzoek en opleidingsportfolio inneemt.

Onderbouwing van voorgestelde RIO-indeling

10. Voorstel RIO-indeling

De aanvrager stelt voor om de Ad AI Coördinator in te delen in het RIO-(sub)onderdeel **Economie**. Deze indeling is het meest passend gezien de inhoudelijke focus, het beoogde opleidingsprofiel én het niveau van de opleiding.

De opleiding richt zich op het toepassen van AI binnen organisaties, met als doel het realiseren van concrete businesswaarde. Studenten leren bestaande AI-oplossingen te selecteren, implementeren en vertalen naar strategische en operationele toepassingen. Daarbij ligt de nadruk op het analyseren van organisatorische vraagstukken, het opstellen van businesscases, het begeleiden van implementaties en het afstemmen met stakeholders binnen verschillende domeinen zoals MKB, zorg en overheid. Hoewel de opleiding een duidelijke technologische component bevat, is deze ondersteunend aan de centrale opgave: het effectief inzetten van AI binnen organisatiecontexten. De opleiding is nadrukkelijk niet gericht op het ontwerpen of ontwikkelen van nieuwe technologieën of complexe IT-systemen, maar op het vertalen van technologische mogelijkheden naar organisatorische toepassingen en besluitvorming. Daarmee verschilt het profiel wezenlijk van opleidingen die primair binnen het RIO-onderdeel Techniek vallen.

Een indeling binnen het RIO-onderdeel Sectoroverstijgend (bijvoorbeeld 10: Omgeving/Natuur/Techniek/Gezondheid), zoals bij de verwante masteropleidingen soms voorkomt, wordt door de aanvrager niet passend geacht. Deze categorie wordt doorgaans gebruikt voor opleidingen met een sterk multidisciplinair karakter zonder duidelijke primaire oriëntatie. De Ad AI Coördinator kent echter een duidelijke inhoudelijke kern: het creëren van waarde met AI binnen economische en organisatorische contexten.

De keuze voor Economie sluit bovendien goed aan bij het niveau van de opleiding (NLQF-niveau 5). Associate degree-opleidingen kenmerken zich door een sterke beroepsgerichte en praktijkgerichte oriëntatie, waarbij het toepassen van kennis in concrete beroepssituaties centraal staat. De rol van de AI Coördinator professional is primair gericht op implementatie, coördinatie en waardecreatie in organisaties, en niet op technologische verdieping of ontwikkeling, zoals vaker verwacht wordt in hogere niveaus binnen het technische domein. Dit praktijkgerichte, toepassingsgerichte profiel sluit nauw aan bij economische en bedrijfskundige opleidingen op NLQF 5, waarin het functioneren in een beroepscontext en het realiseren van organisatiewaarde centraal staat.

Overzicht van bijlagen:

- Bijlage 1 – Instroomrapportage Ad AI Translator – Avans – Ennéus – 2026
- Bijlage 2 – Bijlagenrapport instroomrapportage Ad AI Translator – Avans – Ennéus – 2026
- Bijlage 3 – Inschatting instroom mbo-4-studenten aan de hand van DUO-data
- Bijlage 4 – Werkveldrapportage Ad AI Translator – Avans – Ennéus – 2026
- Bijlage 5 – Bijlagenrapport werkveldrapportage Ad AI Translator – Avans – Ennéus – 2026
- Bijlage 6 – Rapportage vacatureanalyse Ad AI Translator – Avans – Ennéus – 2026
- Bijlage 7 – Avans - Business Case Ad AI: Vragen en antwoorden n.a.v. de cirkel Strategie & Besturing

Literatuurlijst:

CBS (2025) – AI-monitor 2024 ([link](#))

Digitaal Talent Nederland (2026) – De effecten van AI op de (digitale) arbeidsmarkt ([link](#))

DUO (2026) – Dashboard MBO studentenprognoses 2026 ([link](#))

[REDACTED]. (2022). *Beschrijving niveau 5 Associate degree* (Tweede ongewijzigde editie, p. 5). Vereniging Hogescholen. https://www.deassociatedegree.nl/wp-content/uploads/Beschrijving-van-niveau-5_NL_nov2022-1.pdf

RaboResearch (2026) – Hoe AI de sectoren IT en zakelijke dienstverlening verandert ([link](#))

ResearchNed (2018) – Tracks in het hoger onderwijs ([link](#))

ROA AIS (2026) – Arbeidsmarktinformatie ([link](#))

SER (2025) – AI en werk: Samen naar een werkende toekomst met AI ([link](#))

TNO (2026) – Verantwoord opschalen van AI door de overheid ([link](#))

UWV (2025) – AI-gebruik blijft stijgen, begeleiding blijft achter ([link](#))

UWV (2026) – Dashboard spanningsindicator ([link](#))

UWV (2025) – Op weg naar AI die werkt voor iedereen ([link](#))

UWV (2025) – Regio in Beeld: Midden-Brabant, 2025-2026 ([link](#))

UWV (2025) – Regio in Beeld: Noordoost-Brabant, 2025-2026 ([link](#))

UWV (2025) – Regio in Beeld: West-Brabant, 2025 – 2026 ([link](#))

UWV (2025) – Regio in Beeld: Zuidoost-Brabant, 2025 – 2026 ([link](#))